

J E L E N K Ö R.

14. szám.

Pest szombat. február. 16dikán.

1833.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (országos ülés Rendeink részéről. Nádornénk válasza. Kinevezések. Heves, Nyitra 's belső Szolnok megyei közgyűlések, ez utóbbiak új tisztikara névsorával. Czéllövész bál Pesten. Dunánk jege Pozsony 's Pest vidékén. Gyapjura kereskedői kinezés. Dacsó Pál †). Ausztria (hadi előléptetések 's egyebek). Anglia (alsóház ülésai. Kereskedési egyezés Franciaival 's egyebek). Franeziaország (jan. 31iki követkam. ülés. Ministeri változások rebesgetése. Bál az udvarnál. Chateaubriand. Parviadalok a' parisi Carlisták 's Republicanusok közt. Lamartine. Paris szegényei. Algier). Hollandia. Portugália (oportoi hírek jan. 22ikeig). Északamerika (hadi készülétek). Elegyhírek. Legújabb. Bank-részvény. Gabonaár.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG

Pozsony. Febr. Sikan mint fels. Királynénk születés-napján teljes szertartásu isteni szolgálatot a sz. Márton templomában Jordánszky Elek püspök ur tartott. Ugyan ez napi országos ülésökben Képviseleink utóbbi kerületi gyűlésekbeli előlülője a' lipői követ ur által tanakodás-tárgyul a' már kerületileg meghányt öt üzeneti javaslatot terjesztvén elé, azoknak hármát t. i. a' jelen országgyűlés Pestre költöztetését, az orsz. tanakodási sorozatot 's előleges sérelmeket, végre törvényink 's a' t. magyar nyelvét illető felolvasatott, megvizsgáltatván elfogadtatott 's a' Főrendekhez azonnal ált is küldetett. Más nap, azaz 9iken egyedül a' főrendü tábla tartá országos ülést.

A' jan. 17kén udvarló orsz. küldöttségnek, nagymélt. Horváth János fejevári püspök remek szerkezetű újévi üdvözlétére fels. Főherczeg-Nádornénk magyarul válaszolt következőleg: „Annyival háladosb indulattal veszem az Ország Rendeinek ezen jeles küldöttség által nyilatkozott kívánságit, mennyivel inkább ezeket nem csak ön javamra, hanem azoknak, kik szivemnek felette drágák, boldogságokra is terjesztve látom. Viszonozván az Ország Rendeinek köszöntését, hasonló őszinteséggel ohajtom: hogy a' Mindenható közös Hazánk javára 's atyai Fejedelmök iránt hűséges Magyarok dicsőségére fordított iparkodásikat legjobb áldásával kísérje. — Melly köszönetemet 's ohajtásomat ne terheltelessék ezen küldöttség az Ország Rendeinek bejelenteni, egyszersmind pedig azokat szíves hajlandóságomról bizonyosakká tenni.“

Ő cs. kir. Főherczegsége országunk Nádora febr. 11iken Bécsbe utazott el. Ugyanoda még 9iken Personalis ő Méltósága is a'

kinevezett tisztelkedő küldöttség többi tagjaival egyetemben.

Kir. Fejedelmünk jan. 17ikeről költ legfentebb saját kézírata szerint Bruckenthal báró cs. † erdélyi főkormányi tanácsnok 's tartományi főbiztost titkos tanácsnok hívei közé méltóztatott kiszemelni.

Apost. Felségünk jan. 29iki legmagasb határozata szerint Puresics Ignác sz. fehérvári plebánust, 's eddig ugyan a' fehérvári káptalan tiszteletbeli kánonokját, valóságossá egyszersmind budai főesperessé kegyeskedett kinevezni.

Eger, febr. 12ikén. Heves vármegyének e' f. hónap 11ikén Egerben tartott közgyűlésében, mellynek előlülőjéül a' Patriarcha érsek örökös főispán, támaszul a' rendszeres munkálatok e' tárgyiranti cikkelyére hivatkozva, gyöngyösi járásbeli főszolgabíró Farkas Pál urat rendelé, felnyitott és elolvastatott a' tisztelt főispánnak Pozsonyból küldött levele, mellynél fogva ő Excja az egészen megürült alispáni hivatal betöltéséről rögtön-gondoskodólag a' tartandó tisztujtó székig másod alispánná Kállay István táblabíró urat méltóztatott helyettesül surrogatio által kinevezni: ki ehez képest székébe jutván, hivatalára fel is esküttetett.

Nyitra febr. Sikan: Folyó hónap 4iken kezdett közgyűlésünket, országgyűlési követink jelentésein, 's azok következésiül adott pótlékutasításon 's több érdekes tárgyak felvételin kívül, jelessé teszi megyénk azon határozata, mellynél fogvást a' megyeházi terem diszével szolgálendő kir. Felségink képeinek rézbe metszetése Biborczfalvi Székely Lajos urnak, kinek ebeli ügyességét Napoleonnak nem régen kecses csinos-sággal metszett képe eléggé biztosítja, meghagyatott; közös tetszéssel fogadák megyénk

Rendei e' tárgyat, mellynek bizonyságaul szolgálhat: hogy az 1,000 példányra megkivánt 1,000 pengő forintnyi költségnek eddig majd harmada gyüle össze önkényes ajánlatokbul; hála honunk minden szaku derék művészeinek, kik még csak nem rég e' tárgyban külföldre özönlő ezreinknek önáldozatikkal is gátul lenni hazafi lelkűek! hála hazánk jobb léte előmozdításán buzgóan törekvő honosinknak is, kik annak díszét 's csinosulását korlátozó mindennemű viharok 's nehézségeknek hős kebellet ellenszegülvén, egyszersmind azok elhárítására áldozzák szüntelen iparjokat! B. F.

Felfüggesztetvén jan. 24dikén Dézsen ünnepélyesen, az ujolag épített megyeházában, a' belső-szolnoki köz szeretetű 's félszázados tisztviselési érdemű főispán Haller István gróf életnagyságu képe több rendbeli jeles beszéd közt, a' tisztelt kormányzó jan. 25ikén tartá a' megyetiszti ujitást, hol is titkos szavazás mellett következő lett az uj tisztikar sora, főbirák: Véér György és Vas Antal; alispánok: Kozma Imre és Herszényi János; kir. perceptorok (adószedők): Mo'sa József és Czakó János; főjegyző: Torma József; al: Dadai János 's Keczei Mihály.

Pest: Mint mult levelünkben is említők, kegyelmes Királyunk születésnapját febr. 12két egész fogytaig közöröm tárgyává dicsőítőleg, estve a' pesti czéllövészi egyesület fogta ugyszólván magáévá, a' hétválasztói teremben társasági táncmulatságot adván. Fényesnek mondhatni ezt, 's igazán czéljához illesztett vidámítónak minden tekintetben. Csinosan 's a' szabályos rendezkedéshöz képest kitűzőgetve valának czéllövész-jeleik, főkép a' czélképek, példázati jelentésikkel mint megannyi társalkodók 's emlékek, 46 kisebb nagyobb nemzeti háromszinű zászló, országunk többrendű 's nagyságu czimerei, jeles fegyvercsők 's a' t., mellyek azonban mind csak mellékes ékül szolgáltak; a' fődisz, valamint a' multság oka Fejdelmünk születésnapja, ugy itt is Fejdelmünk képei valának a' teremben homlok egyenest mintegy 11 lábnyi magas polczozaton felülről körded alakban felállítva tündér világlatú festeményben, felül, hol országunk koronája borostyánon nyugtatva Fejdel-

münk képei felett lebelge szivárványlag, e' felírás volt olvasható „megrendülhetetlen“ az első sorban alább fels. I. Ferenczünk 's Karolinánk mellképei magyar díszöltözetben, alattok mingyárt Ferdinánd ifjabb Királyunké 's József Nádorunké, mindnyájan borostyán koszorúval boglározva. Igen illő 's érzékenyítő volt ehöz éjfélkor a' hangászkar harsogó éneke „Gott erhalte 's a' t.“ mellynek végeztével a' társaság méltólag hosszas taps és éljenek-re buzdukt. Fényes volt egyszóval a' multság, fényes vendégire, fényes a' rendre, fényes mindenére nézve, ugy hogy a' társaság csak reggeli 5 órakor kivánt szétozslani.

Budapest: Mivel a' porosz rajnamelléki posztógyárak (fabrikák) olly sok munkát kaptak mult őszt, hogy egy hónaptól fogva száztól 5—8ig emelkedett ott a' gyapjubecse, e'felett Ausztriában és Prussziában is magasan álla' gyapjuár, 's még a' belga posztógyárnokság is Levante és Olaszország részire tetemes mennyiségű posztókészítést vállalt, ennél fogva nem igen tarthatnak a' gyapjubecs megcsökkenendésétől, ha valami véletlen nem gördül közbe, birkás gazdáink, a' mit méltán is kívánhatni e' hosszú 's országunk szerte jobbadán szűk takarmányozatú télre. Ezt azonban kivált külkereskedési gyapjunkra teljes kellő mértékben nem remélhetjük, míg legalább Pesten nem támad gyapjurendező Intézetünk (Sortirungsanstalt), hol t. i. a' különféle szükségcikelyekhez képest megbízott felügyelés alatt külön válogattatva osztályoztassék el mindenkinék külön külön mineműségű gyapja. Ezen országos hijánypótlás mellözhetlenül szükséges, ha rendszeres gyapjutermesztők, rendszeres gyapjuárosok akarunk lenni. Fél-szeg, esonka intézkedés soha sem juttat, mint másban úgy e' pontra nézve is, kellő jövedelmi czélhoz.

Pozsonynak 's vidékének lápalyosabb helyeit mód nélkül dagadozó Dunánk elárasztással fenyegeti, melly miatt a' lakosság febr. 8kától kezdve 11keig (mikorrul e' tudósítások keltek) folyvást nem kis aggodalomban teng. Ugyan is 8kán előbb reggeli 9 órakor a' folyam partjain egyes táblákban később dél felé pedig tőkéstül megindulván

az izmos jég, a' viz, melly addig 7 láb 's 7 hüvelyk magasságnyi volt, egyszerre 14 $\frac{1}{2}$ lábra-nőtt mintegy bizonyos jelenségül, hogy a' jég a' városou alul, hol a' Duna két oldalágu, megszorult. A' város mentiben a' folyam partján mindkét oldalról szinte igen magasra torlott, mi a' kocsi általi közösülést egész 11keig félbeszakasztá, mikoron t. i. a' f. Nádor átköltözésére nyittathatott ügyel bajjal ut. A' viz folyvást egy (az előbbi nagy) magasságu. — A' mi budapesti jegünket illeti, szerelmes nem bucsuzik 's válik el olly nehezen kedvesétől, mint az ideijég-híd tőlünk, pedig Budapest nem Siberia. Feb. 12ke óta több izben el-elindult 's meg-megállt, mint vélhető azon okból, hogy egész testben költözte szorongó partink és szigetink közt fel-felakadozott, feb. 15ke hajnalig azonban eltakarodott, szabaddá tevén a' Duna tükrét páncéljától 's csupán a' két partmelléken rakván le kristály-torladékit olvadandó emlékül.

Dacsó-Lami Dacsó Pál ur több ns megye érdemes táblabírája Keszihócson (Hontban) huzamos nyavalygására következett guta-ütésben élte 68kában jan. 20kán kimult.

AUSZTRIA.

Ö cs. kir. Felsege következő tartalmu legfensőbb kéziratát méltóztatott Hardegg-Glatz Ignác gróf urhoz az u. hadi tanács al-elölölője 's lovassági generálhoz utasítani: Kedves gróf Hardegg! Határozatom szerint Mecséry báró nevét viselő gyalog ezred tulajdonosáva testvérem Károly főherczeg második fiját, Károly Ferdinand főherczegét; másod tulajdonosává pedig Berger báró altábornagyot; továbbá a' megürült Lusignan gy. ezred tulajdonosává Kinszky Keresztyén gróf general-örnagyot nevezem ki. Bécsben jan. 5ikén 1833. Aláírva: Ferencz s. k.

A' többi tisztebeli előléptetések cs. kir. hadisergeinknél következők: Mager Antal general-örnagy 's pattantus brigadás, tulajdonosa lön a' 3ik pat. ezrednek; general-örnaggyá lön de Traux Lajos ezredes az ingenieur-testnél; alezredesekből ezredesekké lettek: Vizmics Simon, Ernsthausen Ernest Gergely, Sándor würt. kir. herczeg ö Magassága, Swogetinsky Antal, Eltz Ferencz gróf, Kreimml Domokos, Wimpfen

Ferencz gróf, Wuesthoff Fridrik báró és Kosler József; örnagyokbul alezredesekké: Horak Ferencz, Hacsich Péter, Auenfels György Ágoston, Böhm Antal Móríc, Hofmeister Péter, Rochepine Venczel báró, és Racca József; örnagyokká gyalog 's lovag kapitányokbul: Schurtter József, Schmelte József, St. Génois Rudolf gróf, Igalfy Ignác, Zedlitz József báró, Sonnenstein József, Dopsa Mihály, Dittmayer Mátyás báró, Bellegarde Henrik gróf, Vitaliani Benedek, Kempen József, Holpert Jakab és Wittman József; Günther Sámuel patt. örnagy parancsnokká lön a' károlyvárosi várörpattantantussági kerületben; Kraffka Antal nyugalmazott örnagy Mantuában várnokká; nyugalomra léptek végre: Máriaássy Károly huszár alezredes, Morvay Ignác huszár örnagy alezredes czimzettel, Mingazy József örnagy, és Flamm Károly vadász kapitány örnagy czimzettel 's díjtoldalékkal.

Az ausztriai tartományi kormány január 19iki kerülő levele által köztudomássá teszi Ö cs. Felsegének abeli legmagasb határozatát, melly szerint az érczes vizeket utánzó készítmód általában eltiltatik.

Bécs 's külvárosiban 1832 folyta közben mindössze 17,107en haláloztak meg, tehát 162el kevesebben mint 1831ben. Születtek 13,584en, tehát 48al többen, mint 1831ben; közülök 6,959 fi, 's 6,625 nőgyermek.

ANGLIA.

Az alsóház jan. 29iki, már említett, ülésében Manners-Sutton ur vágytársaul Littleton urat hozá Hume ur (ki különben ministerialisnak tartatik, de itt a' radicalisokhoz szegődött) ajánlatba 's ezt a' radicalis oppositio gyámolítá is. De a' tory oppositio a' ministerialisokkal egyesülvén, a' többség mint tudjuk igen tetemes lett ellenök; sőt maga Littleton ur is ellenök volt, kérvén a' házat, hogy Manners-Sutton urat és mást ne válasszon. Tadvan az is, hogy Sutton urnak, 16 évi szolgálatiért, a' mult gyűlés végén 4,000 font sterlingnyi évpénzt szavazott az alsóház. A' szónok rendszeres fizetése 6,000 font. E' szerint most Sutton urnak évenként 10,000 fontot (100,000 pengő forintot) kellett volna huzni 's ez az, a' mi ellen Cobbet kikelt; de Manners-Sutton ur

nyomban kinyilatkoztatá, hogy ő mígszóno-ki hivatalát viselendi, egy fillért sem fog a' megajánlott évpénzből kivánni. Megesvén a' választás, Sutton ur az előlölői széket elfoglalá 's a' háznak bizodalját megköszönte, mire a' ház lord Althorp javaslatára jan. 31ikeig, midőn a' szónok megerősítettése vala érkezendő, eloszlott.

A' parlament két háza január 31dikén gyült össze, 's Ő Felsége egy biztosság által jelenté ki a' történt szónok-választás iránt helybenhagyását; ez a' felsőházban ment véghez. A' szónok erre az alsóházba ment, 's a' praesidens-széken helyet foglalt, 's miután a' királyi jóváhagyást választatása iránt ismétlé, tudtokra adá az összegyült tagoknak, hogy első 's egyetlen napi foglalatosság legyen a' szükséges hitletétel, mire a' szónok 's a' többi jelen volt tagok azt le is tevék.

Ugy hallik, ugy mond a' Times, hogy Ő Felsége kedden febr. 5kén fogja a' királyi megnyitó beszédet tartani 's a' válasz-fölrás a' két házban ugyanazon nap ajánlatni. Még sok pair nem érkezett-meg, de a' kijelent napra kétség kívül megjelenni mind azok, kik a' kormányt gyámolítani szándékoznak. Gróf Grey 's lord Althorp nagy diplomatiai ebédet fognak adni febr. 4kén 's a' megnyitó beszédet is olvasni.

Egy kereskedési egyezés Franciaországgal nagy mértékben foglalatostkodtatá nem régiben a' ministeriumot, ugy mond a' Sun, Lord Lansdowne és Thomson ur majd levél majd szó által szünetlenül értekezésben voltak e' tárgy felől lord Grey-el. — A' Globe hamisnak állítja azon, francia ujságok által terjesztett hirt, mintha Stratford-Canning ur követsége Madridban célját el nem érte volna. — Ugyancsak a' Globe szerint báró Stockmar, ki jan. 31dikén indult el Londonból, privát közleményeket vitt az angol kormánytól Leopold királyhoz. Brüsszelben a' Scheldét illető kérdés igen közel elintéztetésit reménylék.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara január 31ikén a' kisajátítás (expropriatio) iránti törvényjavaslattal foglalatostkodott 's annak első czikkelyeit a' biztosság ajánlata szerint elfogadá. Thiers

ur a' minister-padon ült 's néhány helybéli érdekü törvényjavaslatot terjesztett elő, mihez képest az ő kiléptéről e' napokban terjengett hírek nem valósultak meg. A' törvénykönyv (bulletin des lois) 8ik száma közli a' kir. megerősítettést nyert 's XVI. Lajos haláli gyászát megszüntető törvényt.

A' rebesgetett ministeri változásokról így ír egy párisi levél az allg. Zeit.ban jan. 31ikéről: A' ministerium tökéletes feloszláshoz közelít 's hogy még áll, azt egyedül azon szükség cselekszi, hogy a' kamarák által a' két budgetet (1832 és 1833ikét) szavaztassameg. Tulajdonkép maga a' ministerium sem lehet egy értelemben, mert a' két töredékrész, mellyekből alkotva van, különböző principiumokból ered ki. Így Broglie ur 's az egész doctrinair töredék, melly még a' restauratio hagyományival tart, egészen más kormányzati elveket 's más hangot is vett fel, mint Thiers és Barthe urak, kik a' júliusi revolutio emberei. Akármilly concessiókat tesz is tehát ezen két töredék egymásnak, végre még is egyiknek vagy a' másiknak indulni kell. A' Thiers és d'Argout közötti meghasonlás, kik mintegy képviselőji a' cabinet két felének, naponként súlyosodik. A' király meddig csak lehet hátráltatja e' megszakadást csupán az említett két budget végett, mellyet mindenenek előtt keresztül akar vitetni. A' két budget pedig azért szükséges, mivel ha két financesztendő fedezve 's biztosítva van, könnyü aztán az igazgatást változtatni. Ekkor legelőbb is a' praefectusok között esnek változások, aztán a' ministerium kormánya ügyesebb kézbe adatik 's egyszerre, egy jól választott pillanatban, a' parlament elbocsáttatik. Az új ministerium előlölője Decazes ur lesz, ki mint mondják e' tervet készítette. Hogy pedig az új rendszer popularitást nyerjen, egy új aerát akarnak kezdeni, 's amnestiát hirdetni minden irónak 's más politikai vétés-gűnek, még X. Károly Hamban ülő ministereit sem véve ki. — De ki hinné, hogy e' szándékot a' kamarák jó eleve észre nem veszik? ki hinné, hogy olly könnyen megadnak mindent, mi a' budgetbe róva van, ha tudják, hogy a' két budget megadásával önmagokat szellyesztik? A' politikai testeknek szüntogy

van önfentartatási ösztönük, mint az individuumoknak, 's ha a' kamara fenmaradására a' ministerium megbukta szükséges, bizony várhatni, hogy az ezt meg is bukattja. Pedig ezen kamara különben olly szelid 's némelly nagy dolgokban valóban szolgál. Csak bizonyos szesszenéseket 's csipdeztést vehetni néha benne az igazgatás ellen észre, ámbár egyedül ez tartja még fen a' rendet 's belső békét. — A' pairkamara gátolná ugyan az alsóház hatalmaskodását, de nem elég erős, nincs sem örökültében sem legitimitásában elegendő támasza, hogy a' követkamarának sikerrel állhasson ellen. — A' napokban sokat beszéltek a' berryi hercegné betegsége felől. Szentelen rágalmakat hirtelnek magok a' kormány és udvar baráti. Nekik azt vetik szemökre, hogy a' hercegnét méreggel meg akarták etetni, ők viszont azt felelik, hogy a' hercegné — de mint lehet a' szerencsétlen asszony és anya becsületében így gázolni?! Mind e' mellett is a' Tüileriákban igen vigan vannak, tegnap volt a' legelső bál, igen polgárilag. Sokat táncoltak. Ma faubourg St. Germainben (a' francia régi arisztokratia fészke) egy epizódcskát beszéltek, melly a' bálban történt volna. T. i. D . . . herceg (duc), mint mondják, a' királynéhoz közeledvén, így szóla hozzá: A' mai bál charmant, itt tánczolnak 's mit csinálnak Blayeben? — (A' berryi hgné 's a' Francziák királynéja unoka testvérek). Valóban ezen kemény fogság, még most is, szinte megfoghatatlan. Az a' Blaye olly igen egészségtelen hely! 's a' t.

Chateaubriand ur jan. 31ikén Gabaille ur nyomozó bírónak tisztí szállásán volt. Mondják, hogy ő szorosán ragaszkodik azon rendszerhez, mellyet az előbbi processusnál követett. Ő kereken tagadott meg minden felvilágosítást, valami csak őt illethet 's csupán olly vádpontokra felelt, mellyek egy harmadik személyt érdeklenek.

Kersabiec Style kisasszony, ki a' berryi hgnével együtt fogatott el 's utóbb Nantesban ült, egy ordonnance következtében, melly a' további nyomozatokat eltiltá, szabadon bocsáttatott. — Béranger J. P. kedvelt chansonjainak egy újabb kötete jelent meg, mellyet a' költő Bonaparte Luciánnak

ajánlott 's az előbeszédet is hozzá írta. — Január 30ikán nagy mozgásba hozá a' párisi politiat azon hír, hogy Bonaparte Lajos (Jeromos fia) Párisban van. —

A' párisi carlista és liberalis ujságírók, vagy is inkább a' két fél tüzeesebb képviselői között párviadalokra kelt a' dolog. A' National így írja le a' vita kezdetét: Már több hónap, de kivált a' berryi hercegné elfogatása óta, a' párisi carlisták olly hegyke és fenyegető módon kezdék magokat viselni, melly minden embert megsérte a' ki tudja, mit ér tulajdonképen ez az egész párt. E' jó urak azt kívánták, hogy a' politikai hírlapok ne csak minden keményebb itélettel a' berryi hgné felől, hanem még mind azon elmésségek 's szófulánkokkal is hagynának fel, mellyek az illyes hírlapok és írók fegyverei szoktak lenni, ha különben magokat a' berry hgné ugynevezett baráti látogatásinak, fenyegetőzésinek, sőt egyenes kihívásiknak is kitenni nem akarják. Ehez képest Briffaut ur, a' (republicanus) Corsaire szerkeztetője, nagy lelkü gerjedelmében, mellynek azonban sajnós következtése lett, azt hívé, hogy el kell egy kihívást fogadnia, melly hozzá egy olly személytől érkezett, ki magát a' legitimista párt képviselőjének adá ki. Briffaut ur súlyos sebet kapott. A' január 21iki gyász felől folyt kamarai viták e' pártot még inkább fölbátoriták, a' Corsaire pedig egy-két újabb tréfát engedett magának a' blayei hősne felől, mire Briffaut ur ujlag kihívott; de mivel ő karját még folyvást kötve hordá, csak azt felelé: keressenek most amazok magoknak elégtételt másfelé. A' Tribune és National — folytatja továbbá ez utóbbi ujság — kötelességöknek ismerék fölvenni a' tusa-keztyüt 's tudósíták a' berryi hercegnét szolgáló lovag urakat, hogy bureauikban néhány hazafinak nevét fogják találni, kik szerfelett ohajtanak minden carlista érzélgösködésre megfelelni 's hihetőleg elég számmal lesznek is a' carlista pártot minden érzékenykedésből a' hazafi sajtó iránt kigyógyítani. Erre a' Tribune 's National (mint fő republicanus ujságok) nem vártak egyebet, mint hogy fel fognak előttök azon nevezetességek földöztetni, kik Párisban V. Henrik leendő monarchiájának fejei és kar-

jai. Azouban a' névsor, melly a' National bureaujában letéteztett, igen szerény, 's azon föltétel van hozzárekesztve, hogy az egész-ből csak egyetlenegy nevet szabad kiválasztani, minthogy most a' párt nem tartja politikájával egyezőnek egy közös csatába ereszkedni. — Eddig a' National jan. 2ikán. A' dolog további folyamata röviden ez: A' National fő szerkeztetője Armand Carrel ur a' beküldött nevek közül Roux-Laborie urat a' Revenant czimű carlista ujság egyik szerkeztetőjét választá 's vele ugyanaz nap (febr. 2ikán) St. Ouenben, közel Párishoz, kardra megütöközött. Armand Carrel kemény szurást kapott vékonyában, Roux-Laborie pedig két könnyű sebet. Erre a' republicanus rész jelesül 's annak organumai a' National, Tribune, Corsaire és Temps, még inkább fölhevülvén, 12 újabb nevet küldöttek a' Gazette, Quotidiënne, Mode, és Revenans carlista ujságok bureauiba, a' viadalt folytatni kívánván, sőt a' Tribune jan. 3iki számába egy hirdetést is adott a' carlistákhoz, mellyben a' hazafiak jelentik, hogy ezután a' carlistáknak minden gyűléseiket, mellyeket fájdalom a' kormány eddig eltűrt, ön feleletterhőkre erőszakkal fogják széllyelverni. A' kormány végre a' Nouvelliste által kénytelen vala kinyilatkoztatni, hogy az illy erőszakoskodásnak, nem tekintvén kitől vagy ki ellen történik az? elejét fogjavenni, 's előlegesen is a' legitimista ujságok bureauijhoz katonákat állittata védelmül. Újabb hírek még nem érkeztek. Nevetséges dolog, mint igyekeznek némelly antifliberalis ujságok ezen szörnyű dolgot 's mint ők nevezik valóságos anarchiát a' sajtószabadságnak tulajdonítani vétkül, mintha nem tudnák, hogy ezen mulékony érzékenykedést a' közvélemény józan felvilágosítása által maga meg fogja a' sajtószabadság idővel gyógyítani, 's mintha nem tudnák, hogy a' garázdaság 's akárminemű visszaélés más hathatós orvosszereket, nem pedig a' jónak elnyomatását kívánják. De természetes, hogy a' ki a' közszemély- vallás-oktatás- és kereskedés szabadságot nem szereti, az ezeknek szülő anyját 's legerősb garantiáját, a' sajtószabadság sem fogja védelmezni.

Lamartine Alfonz a' többi közt eze-

ket írja Bairuthból Syriából december 12ikéről: Negyvennap kirándulásról jövök, mellyet Arábia bércei- 's Aegyptus sivatagjaig lóháton 's ég alatt hálva tevék. A' pestisen kívül, mellyel találkoztam 's mellynek baj nélkül daczolék Jerusalemben, utam biztos és kellemes volt. Nem irhatom le a' szívesseget, mellyel mindenhol Europaiak, Arabok 's Aegyptiosok egyiránt fogadtak. Ibrahim olly lekötelezőleg mutatkozik irántam, hogy még katonáit is parancsom alá rendelé. Magában a' mi civilisatiónk középpontjában sem lehet vendégszeretőbb 's megelőzőbb bánást gondolni. Háznépemet kirándulásim alatt itt (Bairut-ban) hagytam 's itten örömem volt leányomat felgyógyulva találnom. A' napokban Damiette-nek, Balbek-nek 's Palmyrá-nak indulok. Aleppoba 's az Euphrathoz csak aprilisben (1833) fogok menni, akkor is csak magam. 's a' t.

A' párisi gyámintézetek főigazgatósága a' fővárosi szegények számáról statistikai jegyzeteket bocsátott ki nyomtatásban, mellyek közül imezek a' nevezetesek: Ama' 770,286 lakos között, melly az 1831iki hivatalos összeírás szerint Páris' népszámát teszi, 68,986 szegény találkozik, kik az előljároság' tudtával 's rendelésből szállásaikon gyámoltatnak; színtannyra lehet számítani a' koldulásból 's magányos személyek adakozásából tengő szegényeket is, kikről az előljároságnak tudomása nincsen. A' nyomorgók száma az egyes város-osztályokban az egész népességhez úgy áll mint 1: 6—1: 21hez. — Az előljároság által gyámoltott 68,986 szegény, 11,723 családot tesz 's áll 16,167 férjfi, 28,021 asszonyból 12,096 fiu 's 12,702 leány gyermekből. A' nagyobb rész Páris városán kívül született. A' szegények összes száma 494 vakot, 's 5,102 testi nyomorékat foglal magában.

Algirban a' Francziák részire áltengedett török meceset karácson éjjelén nyittatott meg először keresztyén isteni szolgálatra. Nagy volt benne a' néptolongság még más nap is bámulni az épület belső különösségeit, szerkezetét 's ritkaságát, mit eddig látniok nem volt szabad. Különös figyelmet, 's méltán, ébreszthettek annak gyönyörű márványai, aranyozatai, sugar oszlopi 's a' beléjük vésett

textusok a' Koránbul, valamint az épületnek szintolly egyszerű mint mysterium-ábrázolatu belső szerkezete, a' karzatok (Gallerien), 's a' boltozatról függő nagy lánczok, melyekre egyedül a' bairami nagy ünnepen szokás ezüst lámpákat aggatni, egyébkor pedig üresen lógnak alá. Nevezetes azon felelet is, mellyet a' mufti 's ulemák Savary general megkereső levelére, e' mecset áltengedése iránt, küldöttek. „A' mi mecsetünk így hangzik többi közt a' válasz, egyedül cultusát változtatandja, a' nélkül hogy urát is; mert a' keresztyének istene a' miénk is, és egyedül a' külső szertartás- és módban, mellyel őt imádjuk, különbözünk egymástól. Ti erőszakkal tehetétek e' templomot magatokévá, ezt nem tevétek, sőt kérni kívántatok iránta bennünket; soha sem feledjük e' kímélő szíves udvariságotokat el.“

HOLLANDIA.

A' ministerium tengerügyi osztályától azon parancsolat ment, (ugy mond a' Handelsblad jan. 30ikán), a' Scheldén álló királyi flottához, hogy minden a' tengerről fel, vagy Antwerpből a' tengerre kiszándékozó, bármilly lobogóju hajó előlegesen 's közelebbi határozatok érkezteig szabadon bocsáttassék. Kivételnek, szinte további rendelésig, az angol, francia és belga lobogót viselők, melyekre a' mult évi nov. 16iki törvény folyvást alkalmazandó. — (Ezek megegyeznek a' londoni, jan. 30iki hírekkel is, mellyek szerint Belgium most még csak azért van kizárva, mivel azt Hollandia mint független statust egyenesen még meg nem ismérte; az angol és francia hajók pedig szabadon fognak evezhetni, mihelyt a' hollandi hajók iránt rendelt embargo visszahuzatik; egyébiránt az alkudozások további mibenlétéről jan. 30ig Londonban sem tudtak semmi bizonyost).

PORTUGÁLIA.

Nem igaz, hogy dom Pedro Oportot elhagyá 's hogy general Solignac egy kicsapást tett 's veszteséggel veretett volna vissza. Oportoból ujjabb, jan. 22ikeig terjedő hiteles tudósítások érkeztek Londonba, mellyekben a' két legfontosabb hír az, hogy dom Pedro marquis Palmellát eddigi külső minis- terét és fő ügyvivőjét — mint a' Cronica Con-

stitucional mondja — saját előterjesztésire elbocsátván, ministeriumát megváltoztatá, 's hogy general Solignac megtámadólag készüle munkálkodni. — A' Times-nak oportoi levelezője e' dolgokrul következőleg ír: Tudósításomat olly hirrel kezdem, melly mindent, kinek Portugália nyugta 's jólléte szívének feküdt, megszorít, t. i. marquis Palmella elbocsáttatásával, mellyet a' többi vele egy értelmű ministereké is követett. Az itteni kormány azt mondja, hogy a' marquis a' londoni, párisi 's madridi udvaroknál tett alkudozásiban instructióin tul lépett. Palmella követője a' külső ministerségben marquis Loulé, a' császár sógora lett, financzminis- terré da Silva Carvalho, tengerminis- terré Santa-Nogueira, belső ministerré don Jose Xavier, hadminis- terré Freire. Marquis Loulé még igen fiatal ember, kinek diplomatiái ügyessége még nem ment próbákon keresztül, de hiszem ő a' császár sógora, szép ember, derék bajusza van 's így kétségkívül jó diplomata. — Xavier ügyes tiszt és jeles katoná; Freire praesidense volt az 1820iki cortesnek. Általában a' mostani ministerium tagjai ultra-constitutionalisok 's jobbára polgári rendből valók, miért is nem igen jól állanak a' Fidalgosokkal (portugáli főnemesekkel). Mondják, dom Pedro épen azért tett volna két fidalgost (Loulé-t és Xaviert) a' cabinet fejeivé, hogy a' madridi udvart meg ne sértse 's az ultrademokrata párthoz nagyon hajlani ne láttassék. — Marsal Solignac mindenről a' legkörülményesb tudósítatást adatá magának, az élelem-kiosztás körül nagy rendet tart 's minden készület megtesz, hogy don Miguelt jó sikerrel támadhassa meg. 17,000 ember áll alatta, elég jól készülten, 's ő azokat folyvást gyakoroltatja a' közelnek híresztelt csatára, melly talán dona Maria ügyét így vagy amugy el fogja dönteni. Admiral Sartorius Oporto előtt megérkezett, 's jelenléte jó kedvet 's bátorodást okozott a' városban. Az ellenség, kinek néhány nap óta löszerei elfogytak, 19ikén ismét keményebbül kezdé álguzni 's bombái néhány épületben kárt tettek; legelső czél volna őt Matozinhosból 's az ottani partmellékről elűzni; lehet, hogy general Solignac-nak is ez épen szánuéka, miről azon-

ban bizonyost nem mondhatok 's a' t. — A' Globe ezen utóbbi hírekre azt mondja: Marquis Palmellának kilépte nem fogja e' honunkbeli ingadozó bizodalmat dom Pedro ügye iránt nevelni, 's a' helyébe nevezett személy nem igen látszik azt helyre állíthatni. Részünkről valóban igen tartunk tőle, hogy dom Pedro épen csak öccsének idősebb testvére. — General Salignac erősen készül egy eldöntő ütközetre, melly mint mondják, soká nem halasztathatik, addig úgy hisszük, nem igen fognak az oportoi hírek figyelmet érdemlenni.

ÉJ SZAKAMERIK A.

A' délcарolinai képviselőkamara decemb. 17iki ülésében felolvastatott a' praesidens hirdetévénye 's azt a' kamara nagy bosszúsággal hallgatá. Smith ur javaslatára e' következő határozat fogadtatott el: Minthogy az egyesült statusok praesidense egy hirdetévényt bocsátott ki, mellyben ezen status viselétét gáncsolja, a' polgárokat legelső esküjök megszegésére unszolja 's katonai erőszakkal fenyeget, noha azt a' constitutio tiltja 's egy szabad status lételeivel meg sem egyeztethetni; ennél fogvást szólitassék fel kormányzó Ő Excja: bocsásson ki ő is egy hirdetévényt, mellyben e' status jámbor népét az egyesült statusok praesidensének cseleitől, ki őt a' status iránti hűségeskűjétől elcsábítani ügyekszik, őja és intse, hogy a' praesidens hű fenyegetését vesse meg 's a' statust az általa javaslatba hozott, önkényes rendszabások ellen védje 's oltalmazza. — Ezen javaslata mellett Smith urnak 90, elene 24 képviselő tag szavazott; az utóbbi teszi tehát az e' kamarában ülő uniópártiak legnagyobb számát. — A' kormányzó (Hamilton ur, ki szinte nullifier) dec. 20ikán bocsátá ki az ellenhirdetévényt, mellyre az előbbi végzés szerint fel vala szólítva. A' hirdetévény igen heves, 's a' mi itt sajátkép főponttá lett, igen erősen ví minden egyes statusnak azon jusa mellett, hogy az az uniótól akármikor is külön válhassék, és mint füg-

getlen hatalom munkálkodjék. Egyszersmind fő segéde (Generaladjutant) által egy fővezéri parancsot is bocsátata közre, mellyben a' status valamennyi lakosát felszólítja: állanának készen a' hatóságokat a' törvények teljesítésében védeni. — Georgia status képviselőkamarája pedig dec. 12ikén egy javaslatot (itt resolutionak v. is határozatnak nevezik) fogadott el, mellyben a' fenforgó ügyben az erőszak-alkalmazás ellen protestál 's egy rendkívüli közönös statusconventet javasol. — Végre egy levél Washingtonból dec. 24ikéről azt írja, hogy ott az ingerlettség legnagyobb fokra hágott már; a' törvényhozó test mind a' két házában többen nyilván mondották ki, hogy az unio veszedelemben forog. Hadi hajók kikészítésin erősen dolgoztak, 's naponként ijeszőbb és ijeszőbb tudósítások érkeztek.

ELEGY HIREK.

Az angol parlamenti ujon választott követek közt római catholicus van Angliából 5, Irlandból 25, Scotiából egy sines.

Liverpoolon keresztül a' mult évben 20 ezer európai (jobbára német) kivándorló költözött ki, 's közülök 15,754 egyenesen az éjszakamerikai egyesült statusokba. Most ujra Raknitz wärtembergi kapitány vezérlése alatt egy másik, szinte nevezetes, csapat van indulóban Délamerika felé, mint mondják a' mexicói kormány annyi földet ígért volna nekik a' Colorado folyó mentiben ingyen, mennyit mivelni képesek.

Legujabb: Konstantinápolyi legujabb hírek szerint Ibrahim a' nagyuri szakadozott sereget ismét megverte Ak-Schehr mellett. Azonban konstantin. jan. 30ki hir szerint Koniehn innen előre nem nyomult, noha magát az ellenkezőre előre lekötöni nem akará. — Párisban Carrel ur gyógyul; a' kormány 16 carlistát, jobbára kihivottakat fogatott el 's igyekszik a' republicanusokat mindenkép csilapítani. — Febr. 2ikén a' belső ministeri budgetről tudósított a' biztosság.

Bank-részvény febr. 12ikén 1224 ¼

A' gabonának pesti piaczi ára február 15ikén 1833.

Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	—	136 ½	120	Zab	39 ¼	36 ½	35 ¼
Kétszeres	96 ½	90 ½	—	Köles	—	—	—
Bozs	62	57 ½	53 ¼	Köles-kása	—	—	—
Árpa	58 ½	53 ¼	—	Kukoricza	68 ½	66 ½	60

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.